

HÁBERMAN ZOLTÁN

**„Ahhoz, hogy elviselje az ember
a stresszt, kellett valami oldószer”**

H. J. hajléktalan a hajléktalanellátásról

Az alábbi életútinterjút egy olyan otthon – hajlék – és fedél nélkül maradt férfival készítettem, aki a hajléktalanellátást a kezdetektől a jelenig a saját életpályájának részeként, belülről élte és tapasztalta meg. H. József kliensem a Váltó-Házban – abban az átmeneti otthonban, amelyben az alkoholista hajléktalanoknak kínálunk esélyt arra, hogy szenvedélybetegségüktől megszabaduljanak, és megpróbáljanak visszailleszkedni a társadalomba. H. J. kulcsfigura az általam vezetett zárt önismereti csoportban, és ezt nemcsak külső megjelenésének (hatalmas termet, ősz szakáll, erőteljes, mély orgánus), hanem nyíltságának is köszönheti. Élettörténetéből kirajzolódik egy társadalmi réteg markáns képviselőjének – H. J. szakmunkás – életformája, szokásrendje, szemlélete, gondolkodásmódja. Vallomásai egyszersmind hiteles tanúságtételt adnak az alkoholizmus természetéről.

Család

Születtem, rossz helyre, nem gazdag családba nőttem fel, a villanyszerelő iskolát elvégeztem, ipari tanulóként, és utána 73-ban megnősültem, túl fiatalon.

Ment a sport, azt kellett volna még keményebben csinálni. De megnősültem, onnan született egy lányom. Aztán nem tartott sokáig a buli, mert az anyósomnál laktunk, házmesterséget vállaltunk, úgy jutottunk lakáshoz. Közben felújították a liftet a házban, a liftszerelő ott maradt, én meg elmentem. De normálisan, kulturáltan, Isten áldjon, nem tetszik, mehetünk arrébb. Na, aztán tulajdonképpen akkor kezdődött ez a probléma, mert hát nekem az édesanyám meghalt, nem is nagyon ismertem, voltam 2 éves, apám megnősült még egyszer, és a nevelőanyám az kőkeményen éreztette, hogy nem vagyok édes gyermeke. Van egy öcsém, az neki édes fia, nekem féltestvérem, de minden a gyerek, aztán ami maradt, az én vagyok, úgyhogy amikor külön mentünk a nejemmel, én nem is mentem haza, albérletbe költöztem. Budafokon laktam egy darabig, aztán hol itt, hol ott, változó helyeken, így sodródott az ember az élettel. Apámmal mindig találkoztam, mert ő rendes ember volt, csak

ahol laktunk, a Fürj utcában, az egy szoba komfortos lakás volt, amikor én nősültem, annak örült a muter, hogy elmentem otthonról, mert eggyel kevesebben lettünk. Miután elváltam, először csak különköltöztem, de a gyerek miatt nem akartam én tortúrát, mondtam, láthatás, odamegyek véletlenül, nincs ott a gyerek, az anyósom nem enged oda, akkor nem lesz ott jó világ, vagy a liftszerelő esetleg beleszólna, akkor balhé lenne. Na szóval, onnan elmentem, onnantól kezdődött ez a hányattatás, albérlet albérlet után. 75-76 környékén váltunk el, és akkor én, amerre fújt a szél. Dolgozni mindig dolgoztam, megélhetéssel nem volt probléma.

Villanyszerelő a szakmám. A Gellért Szállótól kezdve, ott voltam, kemény, majdnem öt évig. Aztán szövetkezetbe. Ismerősön keresztül mindig volt munka. Akkor már éltem úgy is, hogy éjszakai munkát vállaltam, és anyám nem volt otthon napközben, mert dolgozott, és akkor szegény apám a Postánál melózott az igazgatóságon, amikor a muter elment reggel dolgozni, én az éjszakai munkából hazamentem aludni az apámékhöz. Éjszaka meg mentem vissza dolgozni. Aztán utána jött az a buli, azt hiszem, 80 környékén, megkeresett egy régi gyerekkori barátom, hogy építkezik, tudnék-e segíteni neki. Tudtam. Akkor leköltöztem három évre Gyálra, mert ott építkezett a Zoli barátom. És ott volt egy kis ház a nagy épület mellett, és én ott simán ellaktam majdnem három évig, onnan jártam föl, akkor a Szövtervnel dolgoztam a Hertelendi utcában. És akkor jött a fő csapás, mert édesapám meghalt 83-ban, és akkor már otthon voltam, mert lebetegedtem, valamilyen vírusos szart összeszedtem, keményen ledöntött a lábamról, a muter végül is engedte, hogy ottmaradjak, mert látta, hogy tényleg szarul vagyok, megesett a szíve rajtam, na és apám ott halt meg, sajnos pont a karjaimban. Na, akkor én kaptam valamilyen fejlődést, mert egy hétig nem bírtam enni, egy falat nem ment le a torkomon. A körzeti orvosunk, az egy nagyon rendes bácsi volt, elmentem hozzá, mondtam, Kálmán bácsi, elég szarul vagyok, azt mondta, látom rajtad, fekdj le, nem is engedett sehova, mentőt hívott, és bevittek a Jánosba. Beraktak az intenzívra, hogy megnézzék, mi bajom van, hál' Istennek nem találtak semmit, csak idegkimerültség volt. Kaptam naponta 6 andaxint, aztán vizontlátásra. És akkor otthon laktam a muternál, apám temetésére sem tudtam elmenni, mert akkor kórházban voltam. Ottmaradtam az anyámnál, az öcsém még ott lakott, és akkor ismerkedtem meg a második nejemmel. Kölcsönös baráti viszony volt először, aztán összejött a dolog. Na most, hogy ezt anyám megtudta, hogy nekem egész komoly kapcsolatom van a hölgygel, és volt lakása ráadásul, idősebb volt 7 évvel, mint én, de az nem volt probléma, abban a pillanatban megindult a harctéri művelet, mert elég gyakran eljárkáltam hozzá, volt amikor ott is aludtam, hát egyből kezdődött, hogy mikor mész, mikor költözöl.

És volt egy olyan buli, hogy ott voltam három napig. Abban a pillanatban a muter fogta, kicserélte a zárat, hogy ide be nem teheted a lábad. Nahát, aztán maradt is ez a kölcsönös viszony, fogta magát, és kitúrt a lakásból. Ráadásul akkor még megvolt ez a kényszer kijelentés, vagy hogy hívták, elment a tanácshoz, és megmondta, hogy én öt hónapja nem lakom ott, és vizontlátásra, automatikusan lehúztak a jogosultságról, kijelentettek a lakásból. Aztán összeköltöztem ezzel a hölgygel. Egy

idő után összeházasodtunk, hivatalosan is, mondván, hogy most már legyen neve a gyerekeknek, aztán kemény hét évig birkóztunk egymással.

Na és ott kezdődött az a tortúra, szegény apám, míg élt, ittam rendszeresen. Nem úgy, hogy életveszélyesen, nem mentem el, ha sörözni kellett vagy borozni, de akkor, hogy szegény apám meghalt, megcibált engem a halála, na akkor fogtam, nem ittam, nem dohányoztam, hét hónapig egyfolytába'. Aztán az öcsém miatt kezdtem el. Nem, az is hülyeség volt, akkor már piáztam. A baráti kör, volt egy kispályás csapatunk, nagyon jó brigád, minden vasárnap mentünk, ez ott volt a 12-es Karolina úti végállomásában, és ott volt egy Karolina kocsmá. És ez a Karolina válogatott egy nagyon jó brigád volt, volt köztünk 60 éves, meg 12 éves. Na és ott reggel találkoztunk, megittunk egy felest, egy sört, és aztán mentünk futballozni, ha esett, ha fújt, ha szakadt a hó. Éveken keresztül csináltuk. Ja és közben az öcsém megnősült, én lettem a tanuja, akkor már együtt élt a Marival, és az öcsém kért egy liter pálinkát, mert valamilyen ünnep volt. És nekem volt egy ismerősöm, akivel együtt fociztam, vidéki gyerek, mondta, hogy van neki finom házi pálinkája. És hogy hoz. Jól van, mondom, hozd, viszem a kölyöknek, aztán kész, majd kifizetem. Na és vége volt a foci bulinak, szól a Karcsi a futballpálya mellett. Addig-addig erőszakoskodott, mondjuk én voltam a gyenge, hogy igyak meg egy felest, kóstoljam meg. Hát mondom: értsd meg Karcsikám, nem iszom, tudod jól, korsó jaffa és kész. Na, addig-addig beszélt, míg megkóstoltam a pálinkát. Valóban jó volt. Vittem hazafelé a litert, és közben vissza kellett menni a srácokhoz a Karolinába, ott volt még a futballcsapat, beszélgetni, de közben a fejembe szállt a pálinka. Bementem a kocsmába, az Agikám, a csaposlány, már rakta ki a korsó jaffát. Mondom nem kérek, egy fél barackot oda, meg egy korsó sört légy szíves, meg egy cigarettát is, mert rá akarok gyújtani!

Ha akkor megállom a piázást, akkor nincs semmi gond, még a mai napig sem. De ez a hülye pálinka beb...ott, és mondom, az Agi nem akart adni inni. Mondta, hogy neked nem adok semmit, egy korsó jaffát kapsz, aztán mehetsz a francba. Na, olyan nincs, hogy én nem iszom, ha már elhatároztam, hogy most szomjas vagyok. És aztán így visszazuhantam a piázásba kellemesen. Aztán én még tovább együtt éltem a nejemmel, utána lett csak az esküvőnk. Közben az öcsémnek volt az esküvője. Aztán az öcsém elköltözött otthonról, mert az apósa módosabb brigádból származott, vettek nekik külön kis lakást, még a mai napig is lehet, hogy ott laknak, mert az öcsémmel több mint 10 éve nem találkoztam. Aztán így szépen éldegéltünk, és az az igazság, hogy komolyabban elkezdtem már iszogatni. Abban az időben alakítottunk egy kis szövetkezetet a másik H.-val, a Gyurival, ő lakott velünk egy emeleten a Bocskaiban, ahol laktunk.

Csináltunk egy kis szövetkezetet valami ötten, és akkor ott dolgoztunk. Na most én reggel mentem dolgozni, akkor divat volt még ez a 9-óráig tartó szesztilalom. A közértesek mind rendes ismerősök voltak, jó reggelt, csókolom, akkor már benne volt a zacskóban a 2x2 dl barack... Akkor a Széna téren melóztunk, mindig én értem oda legkorábban, mert a többiek vidéki srácok voltak, mire ők odaértek, eljött a 9 óra, hogy most már lehet inni, na és akkor jött, hogy veszünk öt sört, aztán meg-

isszuk délután. Otthon mindig volt egy vagy két sör, a nejem nem volt iszákos típus, tehát megivott egy sört, akkor három hétig mosolygott tőle egyfolytában. Utálta. El tudom képzelni, milyen szar volt mellettem. Aztán a mai napig is tartjuk a kapcsolatot. Most mesélem neki, hogy a francba bírtad te, aki nem iszik, hát én rosszul vagyok, ha fölszállok a metróra, vagy akármire, a paraszt meg megáll mellettem és fújja a vodkát vagy a kisüstit. Hát én, hogy nézhettem ki abban az időben, mikor a Dudus tényleg nem ivott, én meg úgy hazamentem, megittam azt a két sörömet, de már úgy mentem haza, hogy dőlt belőlem a piaszag, szenvedett tőle. A mai napig is röhög, hogy miért nem akkor jutott eszembe. Látod, b' meg, ez 10 évvel később jött. Na és akkor szép csendesen eldegéltünk egymás mellett, aztán szerintem elég volt neki, mert anyagi problémánk nem volt, mert az ő bátyja, az én sógorom az kint élt Ausztriában. Na most, nem volt egy kétforintos gyerek, mert ilyen kellemes vagyona volt neki, én kijártam hozzá dolgozni. Ott simán megkerestünk annyi pénzt, amennyit nem szégyelltünk. Szóval megvolt mindenünk. És akkor jött az a buli, hogy még dolgoztam, és eltört a bokám, meg a sarokcsontom, mert le kellett ugrani egy létra tetejéről, aztán talpra estem, mint a macska. Ez kint volt Szentendrén, behozott a főnök az SZTK-ba kocsival. Na és az volt a másik buli, hogy én aznap úgy mentem ki Szentendrére, hogy már megittam a fél liter pálinkámat. Nem a pia miatt estem én le, nem voltam én részeg. Az volt már szomorú, hogy az italtól már nem tudtam berúgni. Hát kórház, mondom Jézus Mária, kórház, föl hívtam a nejemet, mondom, itt vagyok az SZTK-ba, gyere ide, mert visznek innen a kórházba, mert szétment a bokám, meg a sarokcsontom, de hozzá egy dobozos sört, mert piszok szomjas vagyok. Megnézte a manus a röntgenfelvételt, gyönyörű, operálni kell a lábát. Hát mit kell csinálni? Rakjál rá valami cipőt, aztán megyek a francba, nehogy operálni kelljen! Aztán a nejemnek elmesélte, hogy mik az esélyeim, hogy néz ki a bokám, szilánkosra tört a sarokcsontom spirálisan. A bokámat drótozzák, a sarokcsontomat csavarozzák, szóval van vele munka elég, mert ha nem csináltatom meg, akkor világéletemben sánta maradok. Én meg imádtam futballozni. Hát mondom, hogy fogok én ott sántán szaladgálni, a nejem mondta, hogy maradjak csak szépen nyugodtan, rendben van, itt maradok, de csak úgy, hogyha legközelebb jössz látogatni, hozzá 2 dl barackot. Mert ott is ez volt, már akkor féltem én attól, hogy egyik pillanatról a másikra abbahagyni a piálást. Na és akkor csináltuk azt a trükköt, láttam a nejemet, hogy nem tetszik neki a dolog, és mondtam, figyelj ide, megoperálnak, összeraknak, hazamegyünk, van otthon valami innivaló? Hogy még van, valami pálinka vagy sör a hűtőbe'. Na mondom, figyelj ide, megkapom a zárójelentést, viszontlátásra, hazamegyünk, megiszom a hűtőszekrényt, aztán utána felejtse el engem a piával. Abbahagyom, a francba. Hazamentem, Jack Norris videón, megittam a pálinkát, meg a két sört, és mondtam, hogy nem kell tovább. Na most az volt a probléma, hogy nem is ittam, de a cigarettát azt nem tettem le. Akkor dohányoztam, de nem ittam. Mondtam a nejemnek, hogy nem kell nekem semmi más, hozzá naponta egy liter üdítőt, mert nem tudtam mozogni, fekvőgipszem volt 2-3- hétig. Nem is volt semmi probléma, csak a szövetkezet, ahol dolgoztam, az nem fizetett táppénzt. Na már-

most a nagy SZTK-ba kellett beküldeni a táppénzes papíromat, és a Fiumei út majd postázza a pénzt. Na, de itt kezdődtek a problémák. A nejem egyedül keresett, hát kettőnek kevés a pénz. Hát mondom, nézd, amikor dolgoztam, akkor nem volt kevés, mert nem kerestem én rosszul, most ez van, nem küldik a táppénzt.

Végül odáig fajult a dolog, hogy az ő cégüknél, a Postánál volt egy SZTK-ügyintéző, meg az osztályvezető kezdett el telefonálni, hogy mi van a H. József táppénzével, és lazán elutasították, ugyan kérem, hát nyár van, mindenki szabadságon, majd szeptember környékén találkozunk. De mondom, hót csőd volt az anyagi résznél, na és aztán akkor kapott el a gépszíj, mert egyfolytában kaptam a kottát a nejemtől, hogy ez nincs, az nincs, meg semmi nincs. Én meg ott nyeltem, nyeltem, mondtam, hogy értsd már meg, b' meg, hogyha nem küldenek pénzt, honnan lopjak neked? Szóval kezdett átcsapni a hullám a fejem fölött. Ja meg közben az volt a buli, hogy a Tóni haverom egyszer hozott fel piát, megittuk, és én hülye beraktam a gardrób szekrénybe az üres sörösüveget. Hazajött a nejem, elkezdte rámolni a gardrób szekrényt. Hopp, egyből lebuktam a sörrel, kész. Hozta ki tüntetően, hogy ez mi. Mondom itt volt a Tóni, aztán sörözött. Miért dugtam el? Hát miért, hagyjál engem békén. Na aztán nem tetszett neki, hát nem csodálom, és akkor már kaptam egy-egy táppénzt, de akkor már kóstolgtatott, hogy ez így nem működik. Mondtam, hogy figyelj ide, b' meg, nem zabálok itt már körülbelül három hónapja rendesen, ja meg ezt a Mangó névre hallgató üdítőt ittam, és az meg drága volt. Mondta, hogy valami olcsóbbat hoz. Jó, mondtam, nem érdekel, iszom vizet. Csak a cigaretta meg ott volt sajnós... Aztán mondta, hogy sok a kiadás, szóval elkezdett anyagias dolgokba átfordulni a dolog, na én akkor fogtam magam és kellemesen bezsongtam, nem egészen úgy működik az, mert én a lakást javítottam, mindent amit kellett, megcsináltam. És akkor baráti mozdulattal lekaptam a bárshékre az ajtaját, és abba' volt egy vaskazetta, abba' volt ékszer, meg ez meg az, én kivettem a készpénzt szép csendesen, és mankóval, úgy ahogy voltam, elmentem a Bocskai névre hallgató presszóba, az volt a legközelebb, ismerős is volt nagyon sok, és unicum, sör, szarok én a világra, ne szórakozzék velem a nő! Hazamentem, és nem akart beengedni a nejem. Mondtam neki, asszony, tisztában vagyunk egymás fizikai erejével, meg az ajtó szilárdságával. Mondtam, drága csillagom, hiába van mankó a lábam alatt, én tokostól kiveszem az ajtót, és akkor még arra is költeni kell, tudod drágám. Hogy fog az kinézni. Na végül is rájött, hogy jobb, ha végül enged. De akkor már jött ez, hogy úgy mentünk el egymás mellett, mint két idegen. Szóval azért én ezt nem bírom megszokni, ilyen nincsen. Mondtam neki, mondjad, mi baj van? Hogy hát jó lenne, ha elköltöznél. Na mondom, jó, elmegyek, keresek albérletet, világos? Világos is lett, kerestem is Budaörsön, aztán fogtam és elköltöztem, mert egyszerűen már hét év volt. Mondjuk, biztos, hogy a pia tette be, a mai napig is normálisan megvan, nem kellett volna talán ennyire piázni. Úgyhogy az lett a vége, hogy kikerültem Budaörsre albérletre, egy idős házaspárhoz, ott meg állandóan emelték a lakbért, mondtam, köszönöm szépen, viszontlátásra. Odaaköltöztem egy cimborámhoz a Villányi útra, a Gyurihoz. Aztán ott nagyon csúnyán megszivattak, anya-

gilag kőkeményen, mennyit dolgoztam csak egyedül a brigádba, a Gyuri az rokkantnyugdíjas volt, mert agyvérzése volt. Meg a sok link haverja is följárta. Na mindegy, aztán így nem maradtunk egymás mellett. Gyurikát nem bántottam, mivel hogy izé volt, fél oldala le volt bénulva, de mondtam, hogy én elmegyek. Na és akkor kezdődött a jópofa dolog, hogy kikerültem a Kelenföldi pályaudvarra.

Hát ez volt 89-90 környékén. Közben el is váltam hivatalosan. Na most ott csináltam egy marha nagy baromságot, de ez már természettől függ. Aranyos volt a rendőrségi razzia, éjszaka például, állandó bejelentett lakcímem ott volt, hogy XY utca, ennyi meg ennyi, és nem volt messze a pályaudvartól ráadásul. És akkor kérdezi a rendőr, hogy mit keres maga itt? Hát mondom, nem jött össze a nejemmel a dolog, és szép csendesen eljöttem, és nem tudok bemenni. Azt mondta, hogy nézze uram, soha nem találkoztunk, világos? Világos. Azt mondta, hogy menjen be, szép csendesen, ha nem engedi be, rúgja be az ajtót, úgy ahogy van, ezt így mondta az akciócsoport, ilyen civil ruhás rendőr. Azt mondta, menjen be ajtóستól, üljön le a szoba közepére, onnan magát ki nem tehetik. Olyan nincs, hogy kihívja a rendőrséget, hogy magát dobják ki, a rendőrnek mutassa meg az igazolványát, hogy itt az állandó bejelentett lakása, aztán viszontlátásra. Mert amikor engem az anyám kijelentett a Fürj utcai lakásból, ő egy évre rá bejelentett magához, erre a Bocskai útra. Tehát onnan engem nem tudott volna kidobálni. Mondom, rendben van, hogy igaza van, de nem vagyok ilyen típus, hogy bemenjek ajtóستól a házba, meg úgy, hogy késsel a kezemben sétáljak, meg ő is úgy sétáljon, meg hogy én kint lakom a konyhában, te meg a szobában, hogy néz az ki. Ha azt csinálom, semmi bajom nincs, még a mai napig sem.

Szóval ezt egyszerűen nem tudtam megcsinálni. Akkor inkább kint alszom Kelenföldön, és kint is aludtam egy jó darabig.

Na de az igazság az a buliba, hogy végig jártam ezt, de az ivás se úgy kezdődött... Amikor Budaörsön laktunk, nekem egy fél liter bor elég volt. Az volt 92-ben, most, hogy elértünk 2000-be, már nem volt elég három liter. És itt az volt a szomorú, hogy nem voltam berúgva, de szükség volt erre a szarra, hiányzott, hogy nincs meg az az állandó nyomás, nincs meg a szint. Ha nem volt, akkor az volt az első, hogy valahonnan szerezni kéne! Ez volt régen is, amikor nős szakaszba voltam. Úgy hogy aztán így keveredtünk a nagy hajléktalanságba.

A hajléktalanellátó rendszerben

90 környékén, akkor keveredtem Kelenföldre, a Kelenföldi pályaudvarra. És akkor hallottuk ezt, hogy a Nagy Bandó fölkarolta ezt a brigádot, mert a Déli pályaudvarra, magába a váróterembe beköltözött, mit tudom én hány hajléktalan. És ott, ahol a jegyet árulták, azt a helyet teljesen elfoglalták, lépcső, irdatlan állapot volt. És akkor jött ez a Nagy Bandó féle felkarolás, hogy elviszi őket Csillebércre, Úttörőtáborba.

A Kelenföldi éjszakai váróterembe' ott volt mindenféle dolog, akkor működött a bolhapiac, a KGST-piac, lengyel, román, ukrán, mit tudom én mindenféle fajtából. Délután 5-6 óra körül már oda kellett menni, hogy

padod legyen, éjszaka tudjál hol aludni, és ott kellett azon szigorúan ücsörögni, mert ha elmozdultál, három percen belül nyolcan ültek rajta. Ha éjszaka ki kellett menni WC-re, azt jó volt már lefekvés előtt elintézni, mert nem bírtál leülni, annyian feküdtek. Mindenféle vásáros, mindenféle áruval, ott ettek, ittak, szóval iszonyú volt. A rendőrség az bejött, benézett az ajtón, látta, hogy nem tud két lépést menni, aztán szevasz, jól van.

Ott volt három vagy négy ilyen éjszakai kocsma. Ott voltak kalandok, meg történetek... Bejöttek, aztán elmesélték, hogy ők ott az urak, mondta, hogy menjek, nyugodtan hagyjam ott a padot, mondtam, hogy nem egészen úgy működik az, drága barátom, és akkor ott simán meg kellett pofozkodni, hogy én a padon ottmaradjak. Félni nem féltem már akkor sem. Ott meg kellett harcolni, hogy ne zavarják el, ahol alszik.

Na és ez a csóró Makovec Ferenc, az úgy járkált, nézegette az éjszakai palikat, és tőle tudtam meg ezt az izét, hogy a csillebérci táborból elköltöztek, az a részleg megszűnt, és oda átköltöztek, ilyen honvédségi táborba, ami Budakeszi, meg Budaörs között van, és hogy el lehet oda menni jelentkezni.

Hát a 140-es busszal lehetett menni, Budakeszi, meg Budaörs között az erdő szélén. Ott volt az ISG névre hallgató régi hadigyár, ott csinálták a mindenféle fajta fegyvereket. Na és ott, az ilyen erdős rész volt, de ott volt két nagy lőtér a honvédségnek, és ezek voltak a lőtérnek a kiszolgáló épületei, konyha, fürdő, minden, ami kellett, hálóműhelyiségek, kultúrszoba, irodák, orvosi szoba, minden. Teljes, komplett felszerelt tábor volt. És akkor még, mert a honvédség felügyelete alatt csinálták ezt a tábort, a dr. Pintér Misi bácsi volt a honvédség részéről, és ez az Anna volt a vezetője a tábornak, és hát volt mellette ilyen kiszolgáló személyzet. És elég nehéz volt bekerülni, mert orvosi vizsgálatra kellett menni, meg különböző papírokat beszerezni, és olyan kellelmesen, 2-300 fős volt a tábor, és hát tizenheten-huszan laktunk egy szobában, emeletes ágyakon. Na és én akkor is dolgoztam, ugyanúgy, mint amikor ott aludtam a pályaudvaron, utcát separtam, meg alkalmi munka, ami jött. Mert volt mindig. Voltak olyan ismerősök, akik vittek, szóval nem éheztem én különösebben, csak hát mégsem olyan volt, mint a régi. És ez a Makovec gyerek, ez a szerencsétlen, ő nem vett részt ilyen hajléktalan szállásokon, kint lakott a Déli pályaudvaron, neki ott meg volt ágyazva, ott volt az irodája, ott is halt meg szegény, mert rövid időn belül meghalt, csórókám nem bírta az Éva vermutot. Azt rettentő módon itta, mint más a vizet. Aztán az ki is végezte. Na és akkor így keveredtem fel szép csendesen Budaörsre, akkor felvételt nyertem arra a táborra, és akkor mondták, hogy lehet menni, adtak ágyneműt stb. emeletes ágy, és akkor tömegszállítás volt abba a szobába, ahová keveredtem, negyvenen, ötvenen voltunk, mert emeletes ágyak voltak és huszonnégyen voltunk alul. Piszok sokan voltunk. És akkor így indult a hajléktalan részleg, hogy oda kikeveredtem.

Na és ott aztán szép történetek voltak, ott voltunk közel két évig. Én 90 környékén keveredtem oda, 92-ben jöttem le a Mester utcáig. A Nagy Bandó akkor már kilépett a buliból, Csillebércig csinálta a dolgot, és amikor az megszűnt, akkor a Nagy Bandó Budaörsön talán egy hónapig

csinálta, mert aztán nagyon sokszor átverték. Mondjuk ez az Anna, és brigádja, ez szuper volt, mert ezek utána kellemesen börtönbe is kerültek, úgy ahogy illik, mert simán le is buktak. Tehát a Nagy Bandónak volt olyan ismeretsége, hogy adományba, hogy majdnem minden második táborlakó irhabundában járt, az nem is volt csodálatos. Ha valaki megkapta a bundát, az volt az első dolga, hogy ment az első maszek borozóba, és három liter borért, vagy ötért odaadta, hát fél Budaörs, vagy Budakeszi abban a ruhában járt, amit mi kaptunk adományt. Megállt naponta három kamion. Annyi adományt hozott a Nagy Bandó, hogy rengeteget. Na aztán ez az Anna, meg a sleppje, mert volt neki három vagy négy fullajtárja, ezek úgy a felét benyelték, aztán még többet, még többet, aztán végén a Misi bácsi, a Pintér Mihály, aki ilyen felügyelő volt a honvédség részéről, még nem volt FSZKI, azt hiszem, a Semmelweis Alapítványnak volt ez ilyen részlege, az Anna volt a vezetője a hajléktalan részlegnek, az is a Dózsa György úton volt, csak ahogy a Felvonulási tér van, ott van ilyen szociális otthon, na ott volt még a vezérkar, na most ez az Anna lehet, hogy ebbe a körbe benne volt, de nagyon rosszul vezette ezt a dolgot, kiosztottak ott rengeteg adományt, meg rengeteg ételt, hát annyi kaja volt, hogy valami iszonyú, a birkaragut már utáltuk, mert sérült volt a konzerv, meg volt nyomva, már nem vitték sehova, akkor odaálltak egy ilyen hatalmas kamionnal, és az tele volt birkakonzervvel, vagy olajos hallal, vagy lekvárral, szóval az akkori szociális gondozók, meg vezetők azért ilyeneket kiharcoltak. Mert elmentek azért harcolni, mert 300-an voltunk, akörül volt úgy a csúcs, és akkor adományokat gyűjtöttek. Na szóval ott is megvolt orvosi ellátás, minden, szóval aránylag kulturált volt, csak nagyon zsúfolt, és mondjuk az összetétele, az kőkemény volt. Ez a mai sem egy lánynevelő intézet, de ott aztán nagyon kemény brigád volt. Nemcsak a férfiak, nők vegyesen, volt minden. Ugyhogy ott aztán elkezdődtek ilyen apróbb sztorik... az Annák szép csendesen lemorzsolódtak, mert megbuktak, és akkor a Misi bácsiék a honvédség részéről följelentették őket, valami hűtlen kezelés címen, és azok be is zuhantak, úgy, ahogy voltak, volt tárgyalás, el is ítélték őket kőkeményen, és akkor vette át a hatalmat, hát nem a hatalmat, akkor lett táborvezető a Pintér Misi bácsi, és akkor maga köré gyűjtött egy óriási szociális csoportot, meg orvost, szóval én szerintem egy szuper brigád volt az, mert Oros Jolika még a mai napig működik, nagyon szuper, a Lengyel Marika, ő is ott volt, igen, szóval ilyen nagyon régi törzstagok, mondom a Joli, Ilona volt még, a Marika, akkor az Irmuska, a pénztáros. Szóval sokan voltak, és jópofa volt az ellátás, meg minden.

Szabadlábba volt engedve a dolog, szabadabb volt, mint a mai, mert ott minimális lakbért kellett fizetni, benne volt az étkezés. Hát ott naponta háromszor kaptál kaját. Délben meleg kaja volt, és akkor volt az a szokás, hogy ha reggel elmentél dolgozni, mert ott nagyon sokan jártak dolgozni, akkor már reggel 5 órakor nyitva volt a konyha, és akkor adtak kaját, mert ebédre nem vagy ott. A tisztálkodási lehetőség megvolt, még tisztítószereket, szappant, ilyesmit is adtak, azok is mind adományba jöttek.

Szóval az alkohol, hogyne ment volna, mert ott rengeteg házi borozó volt Budaörsön, Budakeszin is volt, de ott nem szerettek minket, mert a

svábok nagyon nehezen fogadnak be maguk közé. Többször volt ilyen alkoholproblémánk ott a buszvégállomáson. Onnan 20 méterre volt a Szarvas névre hallgató faházás kocsmá, aztán megcsinálták, hogy belénk kötöttek, kijött három vagy négy darab hatalmas sváb, aztán nekiálltak pofozkodni, aztán vagy nyert vagy nem. Volt, hogy vesztettünk kőke-ményen, hogy örültünk, hogy föl tudtunk szállni a buszra, aztán volt, hogy húzták a belüket, mert éppen mi voltunk a jobbak. Budaörsön nem volt ilyen, mert Budaörs azért kulturáltabb falu volt, és ott rengeteg házi borozó volt, szóval ez a zugkimérés, és akkor az ember kiszúrt magának, és akkor odajártunk állandóan, egy idő után megismertek minket, tudták, kik vagyunk, honnan jövünk, és akkor a házinéninek mi sokmindent megcsináltunk, ott volt nekik a telek, meg szőlőhegy, kivitt minket kocsi-val, mondta, hogy föl kell ásni innentől odáig. És akkor mondta, hogy napi 500 Ft, meg kaja, pia, este jön értünk. Nagyon jól megvoltunk. Ivá-szat az volt, hogyne lett volna, volt rengeteg szenvedélybeteg, nemcsak az italtól, hanem voltak olyan szipus palik, meg nők, hogy a zacskót a fejükre húzták, és azt sem tudták, merre van előre. Voltak ilyen rohamos palik, csináltak nekik terápiát, ilyen kéthónapos elvonó-terápiát, akkor elvitték őket valamilyen gyógyintézménybe, és akkor megpróbálták őket a szipu, meg gyógyszerről leszoktatni. És ezek mind fiatalok voltak, ál-lami gondozottak, meg ilyenek, de rengeteg. Be kellett zárni a raktárt, hiába volt lakat a záron, ahol lehetett, bementek, volt ilyen karbantartó részleg is, aztán mi voltunk a karbantartók a Pistivel, cipőragasztót kért, hogy elszakadt a szandálja, két percen belül, ha beengedted, kirabolták a Pálmatek készletet, mindent elloptak. Volt egy nagyon kedves kutyám, nemcsak nekem, Füles, aztán agyonütötte egy jópofa gyerek. Ott volt külön a 3-as barakk, fele cigány volt, fele magyar, a 90 százaléka ilyen állami gondozott volt, azoknak volt külön szobája. Úgy volt érdemes elmenni, hogy előtte szóltál, mert nem biztos, hogy beengednek. Vagy ha bemész, akkor nem biztos, hogy kijössz. Szóval azért ez ilyen kemé-nyebb zóna volt. Hát mondjuk én nem nagyon féltém tőlük, mert a be-csület megvolt, szóval mi tiszteltük egymást, nem volt semmi gond. Volt egy jópofa góréjuk, az Ernő, aztán mondtam, hogy szeretnék veled be-szélgetni, mert van egy kis problémám.

Ő is ott lakott, hajléktalan volt, csak őneki volt ott szava, meg nagy ökle, és akkor nem volt problémája. Azért a szipusoknak szétverte a lá-bost a fejükön, ő nem ivott, néha dohányzott, de nem szipuzott, ő nor-mális volt, akkor szabadult ki nemrég a börtönből, és normális életet élt, ott volt egy élettársa is neki, nagyon aranyos volt mind a kettő, szóval azért becsültük egymást, mert tudtuk mégis, hogy merre van előre, és akkor mondtam, hogy mi történt a kutyával, de a saját fajtáját azért ő sem adta ki, ha nem volt muszáj. Nem akarta elmesélni, hogy melyik csibész ütötte agyon, aztán valahogy megtudtam. Volt egy nagy kultúr-terem, abban volt egy szép nagy fekete-fehér tévé, 200 fős volt a terem, aztán ott találtam meg a gyereket, húzta a fejére a zacskót, aztán rákö-töttem a nyakára, drága barátom, mész a kutya után, de aztán nem si-került, mert a Magdi bejött, a takarítónő, aztán megkérdezte, hogy mit csinálok. Mondtam, hogy éppen kivégzem a palit, mert sajnos nagyon moslék módon viselkedett. Aztán levette róla a zsákot, mert félt, hogy

megfojtom, megfojtottam volna biztos. Utána mondtam, hogy most kímész, megásod a saját sírodat, meg a kutyáét, tudod, mondom agyon foglak ütni, úgyhogy ne nagyon gyere a közelembe. Aztán nem is jött, nagyon sokáig, de aztán nem lett vele semmi probléma. Szóval egy nagyon vegyes társaság volt. Hiányt nem sokat szenvedtünk semmiben, mert mondom rengeteg ruházati cikktől, a kajától kezdve a tisztálkodószerig, minden volt, más nem is igen kellett. Akkor orvosi ellátás az Ottó bácsi, most halt meg tavaly, vagy tavaly előtt. Na, mikor az Annáké leszerepeltek, akkor jött a Pintér Misi bácsi, az nagyon jó volt. Ott akkor karácsonyra ilyen műsorokat szerveztek, Sinkovits Imre bátyánk ott volt, egyem a szívét, Tolcsvayék... Ajándékot mindig szereztek az öregek. Csak az volt a baj, hogy a tábor műszakilag nagyon le volt robbanva. Faházak voltak, hát télen elég kellemes, hiába volt fűtés, mert saját kazánház volt, meg volt karbantartó, meg minden, mert azt is csináltam én, a Pityuval csináltuk az egész tábor területén. Nem is éltünk rosszul, mert például a svábok azért nem voltak annyira kemények, mert volt például egy maszek, a háznál csinált ilyen élelmiszer boltot, és egyszer ott vásároltunk, aztán megkérdezte, hogy nem értünk-e ehhez meg ahhoz. Mondom, dehogynem, meséld el barátom, hogy mit kell csinálni, és megcsináljuk. A táborban nagyon kellemesen felszerelt műhely volt, esztergagép, gyalugép, fagyalu, minden volt rendesen. Megcsináltuk neki a közért részlegét, a garázsból csináltuk, eladópultot, aztán a sváb milyen volt? Csináljunk neki egy székely kaput. Csináltunk egy olyan gyönyörű székely kaput, hogy az összes sváb odaállt, és csak ámuldozott hosszába-keresztbe. Aztán hozták az anyagot, hogy nem kell semmi mást csinálni, csak neki is kell kapu. Annyi pénzt kerestünk, amennyit nem szégyelltünk, csak dolgozni kellett.

Aztán voltak munkahelyek, de az nagyon kevés volt. Sokan nyugdíjasok voltak, idősek, férfiak-nők vegyesen, akiknek kornyugdíja volt, vagy leszázalékolták. Szóval annyiból volt jó élet, már így hajléktalan részlegből mondom, a jó levegő, azt nem lehet kihagyni.

Na hát aztán volt ott gyerekszüléstől kezdve minden.

A Misi bácsi megszüntette ezeket a szar emeletes ágyakat, és akkor ilyen sima, egyszemélyes heverők voltak, korszerűbb, normálisabb volt. Akkor még nem portán dolgoztam, akkor nekem állandó munkám volt, szóval nem állandó, de jártam utcát söpörni a XI. kerületben, a Bertalan Lajos utcában, aztán onnan elmentünk a BNV-re dolgozni, és akkor jött ez a fusi munka ezzel a Pistivel. És akkor annyi melónk volt, hogy nem kellett menni söprögetni. Hát abban az időben még 250 Ft-ot kaptunk a söprögetésért. Akkor olyan mértékben folyt az italozás, én például úgy ittam, ebből volt rengeteg problémám is, mert este 6-kor, vacsora után, énnekem nem kellett már semmi. Hozták oda a bort, a sört vödörszámra, nem kellett, mert reggel, ahogy mentem dolgozni a közterületre, ott reggel fújni kellett a szondát. És ha nem vettek fel, akkor nem volt 250 Ft. Na most végeztünk délután 4-kor, szevasz, mentünk hazafelé, akkor Budaörsön leszálltunk, akkor bementünk az Eszti nénihez, vagy Erzsi nénihez, teljesen mindegy, ez a kettő volt. Akkor megittunk 2-3 pohár bort, vettünk 1 litert, és vacsoráig az simán elfogyott. Napi 1 liter nem is kellett, megvettem a liter bort, ilyen házi áldás, talán 30 Ft volt, nem volt

egy összeg azért a 250-hez képest. Én úgy csináltam abban az időben, hogy addig félreraktam a pénzt, amíg a 900 Ft össze nem jött, amit be kellett fizetni havonta. És ha megvolt a 900 Ft, akkor lehetett mulatozni. Ott kellemes idő telt, társaság is volt. Nem volt az rossz. Csak hát a műszaki állapota, nagyon le volt már robbanva.

Akkor elkezdtem már dolgozni a Misi bácsi részlegébe, összeválogattott minket, ilyen komolyabb tagokat, kialakított maga mellé ilyen elit alakulatot, portáskodtunk, és abból az időszakból, amikor már ügyeletet adtunk, 4 ezer forintot kaptunk havonta, hogy ültünk ott tíz szolgálatot, tizenkettőt, mikor hogy jött ki. Na és akkor ott is különböző arany történetek: nem engedték be a rendőrségi kommandós csoportot, Oros Jolikával karöltve megállítottuk, hogy nem volt házkutatási parancsuk, akkor maradjanak kint. Erre megálltak a kapu előtt, közben csőre töltötték a géppisztolyokat, és mondtuk, hogy barátom, nem lehet bejönni, hozzon papírt, minden további nélkül beengedjük. Na és akkor 92-ig működött ez a tábor, és akkor azt hiszem lejárt a honvédséggel a szerződésük, vagy teljesen likvidálták, aztán végül is eltakarították.

'92 után akkor már Pintér Misi bácsi volt a vezér, igazgató, és akkor kerestek különböző elhelyezést. Voltunk körülbelül 200-an, hosszú időn keresztül, és akkor kerestek helyeket, hogy hova lehet elhelyezni az ottani hajléktalanokat. És akkor találtak három vagy négy helyet. Kitálalták a külső Mester utcai részleget, akkor a Bánya utcába a nyugdíjasokat vitték. Akik kimaradtak ebből a szállásból, tehát a Mester meg a Bánya utcából, nem, bocsánat, először a Vízmű Szálló volt az iroda, meg ott helyezték el a maradék lakókat, akik nem kerültek be ebbe a két helyiségbe, még az Iványi is ott kezdte el a pályafutását.

Úgy jó brigád volt, jókat szórakoztunk. Na, az ital ott is folyt, de mondjuk nem olyan mértékben, hogy veszélyes lett volna. Ami jólesett, azt megettük, megittuk. Budaörsön tiszta jó volt, a vaddisznók ott szaladgáltak, aranyosak voltak, meg a friss levegő, meg a sok természeti környezet. Itt a Mester utcába beköltöztünk a kőépületbe 92-ben, mondom Jézus, Mária.

Akkor már dolgoztam a cégnél, portaügyeletes voltam főként, mert megvolt a szuper brigádunk akkor is. A Mester már rosszabb, zártabb volt, mondjuk kevesebben voltunk, százan–száztizen, a társulat ugyanaz volt, de ott már megváltoztak. Például ott kint teljesen önálló voltál, mert magad után takarítottál, tehát nem volt olyan, hogy jött a takarítónő, fölsöpört vagy fölmosott utánad, ott ilyen barakk épületek voltak. Egy barakkban volt három nagy szoba. És hét napból áll egy hét, a szobákat saját maguk takarították, és mindenki be volt osztva, hogy mikor melyik szoba takarítja a mellékhelyiségeket, zuhanyozót, WC-t. Apukám nem mert mellészarni a WC-nek, mert tudta, hogy ő fog takarítani. Vagy nem hánnya végig a folyosót, mert kiszólt a felügyelő, hogy remélem, hozd a rongyot, és már mosod is föl. Ott magára volt utalva az ember, sokkal jobban vigyázott. Ott a Mesterben megkapták a takarítónőt, csórókám, már elnézést, de beleszart a retyóba, és otthagytá, nem húzta le, azt mondta, majd jön és kitakarítja. Megcsinálták volna ezt Budaörsön, ott biztos három percen belül szétverik a száját, kiviszik, megfogják és megmutatják, hogy kell eltakarítani. Ott nem csinálták volna, hogy ez nem

érdekel, ugyan már, de hogy nem érdekel, nyakon fogták, mi van, mesélj! Úgy dolgoztunk mi az első időkben, arany barátommal Szántó Ferivel, hát arról még egy külön oldalt el lehet mesélni. Tehát voltak ott különböző problémák, fizikai erőkifejtés, meg stb., és akkor mentőt kellett hívni. Mi már apával úgy jártunk, olyan rutinunk volt már a saját magunk meg a tábor megvédésében is, meg a sebek kötözésében is, hogy mire kijött a mentő, addigra már megoperáltuk a palit a fürdőszobában. Na most volt olyan, hogy koraszülés. Szerencsétlen. Volt egy cigány srác, meg az élettársa. Volt Budaörsön, azt hiszem a 2-es barakknak az egyik nagy szobája, az ilyen házastársi szállás volt. Tehát el voltak szeparálva egymástól pokrócokkal. Itt volt egy pár, ott volt egy pár. Ott volt egy kislány, csórokám megszült, nem kívánom senkinek, amíg jött a mentő, nekünk csak helyt kellett állni, az iszonyú volt. Még olyan kis gyereket nem láttam. Az nem is esett bele a szép emlékek közé. Na de például valaki szerelmi bánatába a dupla falu úvegen keresztül beüjt, aztán inentől idáig szétszakad a karja, szóval ilyen látványok, aztán nadrágszíjjal kötöttük el, nehogy elvérezzen. És érdekes, hogy a keményebb csibészek, akik megjárták már a rácsos ablakot, azok azért sportszerűbbek voltak, mint az ilyen nyálasszájú pitiáner barmok, mert azok már rutintól tudták, mit lehet, meg mit nem lehet. De azok közel sem voltak olyan simlisek, mint az ilyen karalábétolvajok. Szúnyogháló volt az ablakon, és a füstölt szalonnám az kint volt az ablakban, arra estem be az ajtón, ahol aludtam, volt egy macskánk, és a szúnyogháló ki volt szakítva, hogy közlekedjen. Hallom, hogy kapirgálják, gondoltam, hogy a macska. Két nagy ablakunk volt, nézek ki, és eltéveszthetetlenül kívágta a gyerek a szúnyoghálót, kivette a füstölt szalonnát, és egy palinak volt csak olyan haja a táborba. Jól van, mondom, ez a különítmény a 3-as barakkból, ott, ahol az elkülönített rész volt, ahova csak útlevéllal lehetett bemenni, fölvettem a fürdőköpenyt, megkérdezem, hogy éhes vagy, vagy nem vagy éhes. Na és ott volt ez a kan cigány. Mondom a srácnak, hogy gyere már egy kicsit, beszédem van veled. Miért, mi történt, mondja az Ernő, mi baj van, főnök? Mondom, nincsen semmi, gyere már ki. Megfogtam a kezét, és odatettem az orrához, mondom, szagold már meg, milyen szaga van a kezednek. Mert ahogy kivette a füstölt szalonnát a szúnyoghálóból, értelemszerűen ott maradt az illata. Mondom, szóljál, ha kell, hogy Józsikám, nincs mit zabálnom, kérek kaját a konyháról, vagy ha van, odaadom a felét. De ne vidd már az egészséget, mert nem szeretem. Az Ernő úgy megverte a fiút, hogy már én szóltam, hagyd már a francba, nem ezért jöttem. Csak mondom, tudja jól, hogy mi van.

Na és már utolsó nap volt, nyár volt, aztán kellemes nagyon jó idő, volt egy igen kemény társulat, aztán fölszedték az összes harci fegyvert, mert volt rendesen, aztán nekiálltak ott tervezgetni, hogy mi lesz Gyurival, mert a Deák Gyuri az nem ússza meg, és a Misi bácsi közbe kieszúrta, azt mondja, Jóska, baj van. Aztán mondom a papának, figyelj ide, ott egy ilyen kőkemény bot somfából, és azt szépen elkommunizálni tölük. Az olyan kemény volt, ha odaütötték egy ilyen asztallapra, az kettétört, de olyan vastag volt, mint a karom. Ha azzal odaütöttél, ott fű nem nőtt többet. Ha emberre ütöttél vele, csontra, az szilánkosra tört. Mondjuk, nekünk ez oda volt támasztva szép csendesen a sarokba a por-

tán. Hát volt olyan is, hogy bajban voltunk, akkor nem volt mese, meg kellett magunkat védeni. Na és akkor mondtam a papának, hogy papa helyezd kényelembe magad, a kezed ügyébe tedd ezt a kedves baráti eszközt, beszélgetünk a fiúkkal, mert a Gyurit meg akarják verni. Szót lehetett velük érteni. Leültem az Ernővel, mondom figyelj ide: van esélyetek, hogyne lenne, mert ti vagytok tizenhárman, de abba benne voltak a csajok is. Mondom, mi vagyunk itt hárman, ne legyen már itt csetepaté. Nem fogunk elszaladni, mert papával ketten odaállunk egymás háta mögé, aztán amíg látunk, addig ütünk benneteket, szóval nincs probléma, de ne kerülj már ilyen helyzetbe. Szép szóval el lehetett velük érni nagyon sok mindent. De, ha úgy agresszívan odaállunk, hogy mi baj van, ott három percen belül össze-vissza vernek. Ezt becsülték bennem is, meg a papában is, hogy odaálltunk velük beszélni. Tehát mint ember az emberrel. Tehát ők tisztában voltak azzal, hogy nem vagyunk futkározós típusok. Szóval becsülték, hogy nem féltünk tőlük. A régi személyzet csak kutyával mert oda kimenni, csak somfával vagy gumibottal közeledett feléjük. Hát úgy nem lehet emberekhez közeledni. Mi odamentünk, aztán szép csendesesen beszélgettünk. De azelőtt velük csak kutyával meg bottal. Mi, mert azt a brigádot elzavarta az öreg, az nem működött már, amikor minket választott, akkor már értelmes emberi hangon is tudtak beszélni. Hát apukám, azzal tisztában voltak, hogy annyiban vannak fölényben, hogy ők többen vannak. Tehát ha engem, vagy valamelyik kollégámat körbeálltak volna hatan, akkor tudom fiúk, egyelőre nyertetek, a többit majd megbeszéljük. Vagy ha bokszolni akartok, hát akkor álljunk neki, aki állva marad, az nyer. Ez a farkastörvény megvolt.

Úgy visszatérve, szemmel láthatóan fejlődött a hajléktalanság, ez biztos. Már az ellátása, mert a budaörsi részleg nagyon kezdetleges volt. Ott az volt, hogy jobban magunkra voltunk utalva.

Külső Mester utcába költöztünk azt hiszem, '92 környékén, volt egy évünk, már nem a Pintér Misi bácsi volt, bőven nem. A vezérkar akkor még a Dózsa György úton, nem a 152-ben, hanem a Semmelweis Alapítvány részlegeként, és akkor utána a Vízmű Szállóra került a vezérkar is, és akkor a Vízmű után jött a Dózsa. De visszatérve az odaköltözésre, hát ott szépen minden kicsimpézve, szóval nagyon jól nézett ki. Azt is be kellett lakni, hozzá kellett szokni. Ott kint Budaörsön a friss levegőn, itt a zárt város. Hozzá kellett szokni. És hát a lakók, ugyanaz a garnitúra mint aki volt, csak ott nem volt kötött, itt már jött, hogy valami megélhetésnek lenni kell, akkor bejött az a divat, hogy munkaszerződést kellett mutatni a Misi bácsiéknak, vagy a szociális dolgozóknak. Ha volt munkaszerződés, akkor kinek mennyi a jövedelme, aszerint fizette ő a lakbért. Na most, ott is rengeteg aranyos, jópofa ismerős volt. Tehát munkaszerződést kértek, hát bármikor öt liter borért, simán, abba a pillanatba hozták a munkaszerződést, csak alá kellett neki írni, kész. Na és az ellátás. Csak orvosi ellátás, nem üzemorvos, szállóorvos volt az Ottó bácsi, azt hiszem, hetente kétszer tartott rendelést. Indra Ottó sajnos meghalt két éve. Az még nagyon vigasztal, hogy látott ilyen állapotban, mert sokat könyörgött, hogy Józsi, nem jó ez így. Én mondtam, hogy Doki úr, nincs énnekem kutya bajom se, aztán mégis volt. Aztán mikor kijöttem látogatni a kórházból, valami oknál fogva, be kellett mennem a szállóba, és

akkor csórokám büszkén mondta, hogy megmondtam magának, maga meg tudja csinálni. Hát, mondom, próbálkozom doktor úr, de úgy látszik sikeresen. Aztán ő meg szegényke meghalt, mire kijöttem.

A Misi bácsinak iszonyú emberismerete volt, meg hát megvoltak az összeköttetései.

Ott volt például, a mai napig is megvan azt hiszem a Fedél Nélküli lap, ennek az Ungi Tibor volt a legelső szerkesztője. Hát az Ungi Tibivel én még Budaörsön kint dolgoztam, aztán bekerült ő is a Mester utcába. Ott valami oknál, szakmai dolognál fogva, nem értettek egyet ő, a szociális munkások és a vezetőség. Szegény Tibinek is mondta a főnök, hogy viszontlátásra uram, ezt a vonalat többé nem lépheti át. És vonatkozott a Misi bácsi szava, nemcsak lakóra, ugyanúgy kollégára. Nem azt, hogy teljhatalmúlag, de volt neki tekintélye rendszeren. Ott reggel az volt a divat, hogy a főnök jött először. A Misi bácsi aláírta a nevét a portán, akkor ő bement, elolvasta, ha volt valami probléma, esemény, akkor azt kiszűrte, és akkor fél nyolckor kezdődött a hivatalos munka, akkor mindegyik szociális munkás jött. Ha fél nyolckor a lányok nem indultak el, mert három szintű volt az épület, körbejárkálták a szobákat, nem ellenőrzés, hanem bementek, hogy ki van otthon, miért van otthon, ha beteg, miért beteg, mi baja, ha nem dolgozik, miért nem dolgozik, nem egyszer, nem kétszer előfordult, hogy fél nyolc elmúlt három perccel vagy négyel, és akkor ott kevergették a kávé, vagy festette a körmét, és a főnöknek iszonyú hangja volt, hasonló mint az enyém, kedves és bársonyos, és akkor csak az ablak elkezdett így reszketni, akkor a lányok hirtelen felindulásból három perc alatt felértek az emeletre, amikor megkérdezte, hogy mégis, mit keresnek még itt.

Rettentő érdekes emberek voltak. Akkor az ügyeletet mi láttuk el, ha rosszul volt valaki, akkor mentő vagy ügyeletos orvos. Voltak olyan esetek, hogy valami iszonyú. Akkor is volt már ilyen, elvonókúrán vett részt a dolgozó Kiskovácsin, és akkor ő megpróbálta, hogy csak két fröccsöt iszik, mert hát miért ne próbálja meg. Hát én sajnos találkoztam, nem egyel, nem kettővel, hála Istennek nem halt meg egy sem, de valami iszonyúan tudnak kinézni, ha gyógyszerre isznak, nekem meg birkózni kellett velük, mert van ellenállási képességük rendszeren, minden erő kijön rajtuk.

Ez volt 92-től 2001-ig. Olyan apróbb megszakításokkal laktam ott, mert volt megszakítás a lakhatásból. A vezérkar az gyorsan változott, a Misi bácsi után azt hiszem jött a Mezei, Mezei úr, igen mert még az kijött látogatni. Aranyos volt a Mezei úr, lógott a szemüvege... Volt a Póser szállóban egy igazgató, a Molnár, az egy nagyon jó fej volt, és volt egy Katalin névre hallgató, azt hiszem igazgatóhelyettes, egy ilyen úri dáma, mi csak cárnőnek, cárasszonynak neveztük. Hajléktalan, akkor egyből mondta, hogy három méter távolság. Nem tudom, melyik kollégájával jött látogatni a Mezei, én csak látásból ismertem. Abban az időben ő volt az igazgató, lehet, hogy akkor már FSZKI volt, szóval ő volt a vezér. Szóval ott lent voltak, a cárasszony az meglátta. Hát hogy néz ki, öltözön föl rendszeren. A Mezei György mondta, hogy az FSZKI igazgatója vagyok, hát a hosszú haj, szakáll, minden, ami kellett, iszonyú volt, ledőbbsent. Hogy hát a Mezei. Mondom, hogy persze, a főnök, jó estét,

üdvözlöm, nem akarta beengedni. Ezt az Iványival is eljátszottuk egyszer, akkor már a Csavargyár utcában laktunk, és ott is volt fapad, és ott is voltam ügyeletes. És akkor az volt a divat, hogy aki bejött az épületbe, ott beeresztették a főportánál, és azt hiszem, mi a B épületbe voltunk, és ott akkor már voltak biztonsági őrök, és a kutya ott aludt a portásfülkében. És jött befelé az Iványi úr, és mondja, hogy jó estét, jó estét, és mondom, hogy ne haragudjon, adja le az igazolványát. Hogy ő az igazgató. Mondtam, hogy engem nem érdekel, hogy ki ő, de itt csak úgy jöhet be, ha itt leadja az igazolványát.

Amíg a Misi bácsi meg az Iványi együtt voltak, én mindig a Misi bácsinak mondtam azt, hogy „főnök”. És akkor félre is hívott a főnök, azt mondja, gyere már ide Jóska, mi baj van, főnök. Ne mond már nekem azt, hogy főnök, mert nem én vagyok már a főnök, mondom, nézze Misi bácsi, az engem nem érdekel, de nekem akkor is főnök marad, és most nem akarom bántani, de nekem Iványi, és akkor kész, mi történik? Hogy ő az igazgató. Nem volt belőle végül is konfliktus, mert utána mondtam, hogy tiszteletem Iványi úr, viszontlátásra.

A Kerekes utcában három szint volt, első volt a női, mert mondom, akkor tatarozták a Dózsa György útít, akkor volt egy absztinens szint, a Marikáék részlege, és volt egy normál, natúr, az volt az 5. emelet. Akkor még nem voltunk absztinencián. Akkor még a mennyiség volt kevesebb. Volt absztinens szint is, de ott nem kellett vigyázni, szegény Lajcsi is ott volt, a világ legjobb embere volt. Ő csinálta a Jolikával a feszületet. Mondta, hogy hoz egy talicska feszületet, csak ne öntse ki a borát. Aztán kiöntötte, szigorúan.

A Könyves, az ilyen görög kolónia volt valamikor nagyon régen, és azoknak a megmaradt épületei, az most nővérszálló vagy nem tudom mi, de akkor volt hajléktalan szálló. Volt fizető, és volt egy fapad az udvarnak a másik végén. Én a fapadon dolgoztam a Jancsival, a Szántó papa meg a főportánál.

A Lakner Janit még nem meséltem, nem, persze, ő akkor az absztinens szinten volt, mert abbahagyta az ivást. A Kerekes utcában, a Marikáéknál. Elment iskolába, elment szociális munkásnak, elvégezte ezt a tanfolyamot, és valami rettentő jó humorú pali volt, óriás méretű manus, és akkor munkalehetőséget szerzett az embereknek. Marika, ezt hallgassa meg, vagy Csaba, figyelj ide, ilyen munkalehetőség, és akkor ilyeneket például, ha a Velencei tó befagy, akkor vadkacsa-leszállópályát kell csinálni, mert a vadkacsák nem tudnak rendesen leszállni. A legszuperebb az volt például, hogy folyosótakarítás. Németországban a Luft-hansánál el lehet menni folyosót takarítani, 300 márka havonta, és légi-folyosót kell takarítani. És esküszöm, jelentkeztek rá.

Volt jó időszak, volt nagyon rossz. Egy idő után már, hogy beleestünk ebbe a munkába, nehéz abból kilépni. Ugy elköltözni, vagy valami. Abban az időben úgy nem érdekelt. Mert az utóbbi években az volt a főcél, hogy az a 2-3 liter meglegyen. Én csináltam úgy, este lefeküdtem, nem dolgoztam például, lefeküdtem, és hoppá várjál, holnap reggel föl kell kelni, és akkor ennyi, meg ennyi x mennyiségű italnak meg kéne, hogy legyen. Hát ott lényegében már csak ez motiválta az embert, és idáig el kell jutni, mert ez az ügyeletesség, az ember vagy belehülyül, vagy al-

koholista lesz. Tehát ahhoz, hogy el tudd viselni magát a stresszt, tehát a többiek viselkedését, meg a konfliktust, ami volt, mert nem egyszer oda kellett állni, hogy most akkor mi történt. Mert volt Budaörsön, hogy egy kés elöl, egy kés hátul, és ott állsz középen, akkor mit csinálsz véletlenül, merre forgatod a fejed. Mondjuk, lehet józanul is csinálni, de én nagyon hosszú ideig melóztam, majdnem 10 évet lehúztam a kaptárba, de ott absztinens portást nem láttam. Ahhoz, hogy azt a stresszt elviseld, kellett valami oldószer. És mit tudom én, elég volt öt üveg sör 24 órára, aztán ahhoz már hozzászólt a szervezet. És talán az is lehetett a buli, hogy nem szóltak. Tehát ezt érezték is rajtam, akár a vezetők, akár a többiek, mert természetes módon érződik az emberen az italszag. De elfogadták így, mert mondhatom azt, bőven segítettünk annyit, már a szociális részének, meg a lakóknak, tehát nem volt probléma attól, hogy én azt a bizonyos mennyiséget elfogyasztottam. Tehát nem részegségig volt az ivás, tehát nem ültél a fotelban, és aludtál, mert be voltál b...va, ilyen nem volt. Csak ilyen, hogy az ébrenlét, a készenlét meglegyen. És, mondjuk, ezt ilyen hallgatólagosan elviselték akár a szociális munkások, akár a vezetők. Mondjuk volt később, aki szólt, hogyne szólt volna, a Kissné Erdélyi Erzsébet, jól mondtam? Az is volt vezetőm, még a Mesterbe'. Ő konkrétan mondta, hogy nincs nekem magával semmi bajom, de ezt így ne folytassa. Szóval ő foglalkozott velem úgy, hogy megkérdezte, mennyit iszom. Mondom, hát nézze, ha ezt elmesélném magának, drága Erzsike, akkor hanyatt dobná magát, és akkor ő majdnem kötelezte az embert, hogy hát ezt fejezze be, vagy esetleg akkor megszűnik a munkahely. De ott volt például az Anikó, én sokkal tartozom neki, mert nagyon aranyos volt, és ő szeretett is minket. Mondjuk ő is aggódott, mondta, hogy József méregtelenítse magát, mondtam, hogy nem vagyok én mérges, látszik amikor mérges vagyok, nem? De ő nem így érti, szegény. Ő tudva tudta, hogy én fogyasztok rendszeresen italt, és ő aggódott szerintem. De ő is nagyon aranyos volt. Így, vezetőkre bontva a Misi bácsi után ott van a doki második helyen, meg a Mizsér Csabival van egy szinten.

Azt mondtam, hogy ő volt az egyetlen olyan dolgozó a cégnél, amíg dolgoztam, aki bemutatkozott. Mizsér Csaba. Esküszöm neked. Kint Budaörsön történt a dolog, megállt egy Trabant a kapu előtt. És akkor jön be egy kis törpe ember. Akkor egy ilyen konténer volt a portásfülke. És azt mondja, hogy jó napot kívánok. Mondom, jó napot kívánok. Azt mondja, hogy Mizsér Csaba vagyok, én leszek itt az új szociális munkás. Nagyon sok szociális munkással találkoztam azóta, aki jött, be sem mutatkozott, nem is köszönt.

Merényi Kórház, addiktológiai osztály

Az italozás. Vagyis, hogy lemondtam róla. Hát az úgy történt, hogy akkor még kellett járni évenként, két évenként, alkalmassági vizsgára.

Én már úgy mentem orvosi vizsgálatra, hogy a dzsekim belső zsebében volt egy fél liter bor. Én akkor már hosszabb távra nemigen tudtam elmenni, hogy ne vigyek magammal piát. Szóval akkor már keményedett

a dolog. Na és akkor az Ottó bácsi meg az Anikó volt az, aki baszogatót egyfolytába, hogy hát így nem jó. Na most volt egy olyan buli, hogy a Sanyi ott volt a szállóba. Be kellett volna vinni a Merényi Kórházba, mert nagyon leszakadt már az állapota, menni alig bírt, bot meg mit tudom én milyenekkel járkált, és rendbe kéne hozni. Én kísértem el. Ott lakott ő is a Mesterbe, csak a Merényibe be kellett volna kísérni. Elvonóra, hogy legalább erősödjön meg, mert össze fog esni. Bementem és a Sanyit egyből a zárt osztályra vitték be. Nézegettem a sok nem normálist, odakísértem a Sanyit. Abban az időben a munkahelyem az már szar volt. Úgy nézett ki a dolog, hogy akkor a Dózsán jöttek ezek a Securitysek, és a Dózsáról áthozták a portásokat a külső Mesterbe. Na most ott a Sanyikát leszerelték nagyon gyorsan, már csak én voltam egyedül. Már én ezeréves portás voltam ott. És valamilyen oknál fogva nem jött össze a dolog, és az akkori igazgató, az Ecker is tudta, hogy fogyasztom az alkoholt, és mondta, hogy menjek át a Dózsába dolgozni, hogy nem kell kilépni, csak itt kell hagyni a portát. Hát, mondom, ember, ne csinálja, száz éve csinálom. Na, most átkerültem a Dózsára. Takarító lettem, ez a lényeg, kukát kellett hordani, nem érdekelt a dolog, megcsinálom. De mondjuk ott se bírtam én alkohol nélkül. Én vittem minden reggel a másfél literes boromat, és akkor volt ott is vezetőségváltás. Az Előd utcába lett volna lehetőség átmenni portásnak. A Csabi ott dolgozott, meg a főnökasszony, meg húzós az Előd utca, nekem van már egy kis múltam, van egy kis tapasztalatom, jó lett volna, de az Ecker bácsi ezt keresztülrúgta, mondta, hogy majd megbeszéljük, hogy maradjak ott, ilyen udvarosnak. Végül fogtam, aztán fölruktam az egészet. Na mármost akkor még egy hónap fizetést kaptam, és utána nem volt semmi. És akkor jött az az ötlet, hogy mi a szart csináljak, itt lépett be a történetbe az Ildike, akit szintén imádkok, mert nagyon jópofa, ő is sokat segített nekem. Szóval lényegében az lett a vége, hogy úgy keveredtem bele ebbe a józanságba, hogy nem volt munkahelyem. Nem volt nekem felmondva, csak egyszerűen megmondtam, hogy én udvart nem fogok takarítani. Száz évet lehúztam a portán, nyolcvanhatmilliószor kirángattam őket a szarból, nehogy már most, nem szégyelltem én, hogy föl kell söprögetni, de két elmebeteggel én nem vagyok hajlandó dolgozni. Nem volt munkahelyem, és valamit ki kellett találni, hogy megmaradjon. Na, mármost akkor jött ez a hatalmas ötlet, így kollektíven a segítő partnereimmel kitaláltuk, hogy azonnal menjek be kórházba, vagy táppénzbe, mert ez így nem mehet tovább, hogy igazolatlanul x mennyiséget hiányzok a munkahelyemről.

Persze a Merényibe. És utána csináltam azt a trükköt, hogy ne szűnjön meg a munkaviszony, bementem az Indra papához, egyem a szívét, és mondom neki, doktor úr, írjon nekem egy beutalót a Merényi kórházba. Miért, mit csinálsz te ott? Hát megyek elvonókúrára. Meg vagy te örülve? Egyszerűen nem hitte el. Mondom, nézze doktor úr, az a helyzet, lehet hogy nem is fog ártani, meg meg kéne próbálni, szóval nincs más lehetőségem. Mert nincs munkahely abszolút, reggeltől-reggelig fekszem az ágyban, meg akkor már olyan mértékűek voltak a kölcsönkérések, mert én menetrend szerint abból éltem, fizetéstől-fizetésig. Tehát én megkaptam a fizetést, 38 vagy 35 lóvét, két nap múlva nem volt 2 forintom, mert mentem és fizettem ki az adósságokat, és viszontlátásra. És akkor, ami

maradt, hát a nap az úgy kezdődött, hogy bementem a Gát utcába, a borozós srácokhoz, azok mindig adtak, korlátlan hitelem volt, 5-6 ezer nem érdekelte, csak cigarettát nem adott. A cigarettát meg kellett venni. Most akkor nekem a napi ellátásom az úgy nézett ki, hogy 3 liter bor, ez a minimum, ez volt a legalsóbb szint, egy csomag cigaretta, és akkor utána enni kéne valamit. Ezt a színvonalat már nem lehetett tartani. Na és, hogy ezt valahogy hidaljuk át, de mondtam a doktor úrnak, hogy írjon nekem beutalót a Merényibe. Azt mondja: Jóska, komolyan? Mondtam, hogy doktor bácsi, bemegyek, megnézem, kész. Ha mások kibírták, kibírom én is. Nem csinálnak ott semmit. Engem az addiktológiára akart beutalni a Nagy Judithoz, a főorvosasszonyhoz, de az meg kint volt Németországban előadáson, és akkor becsuktak négy napra oda a bolondok közé, a zárt osztályra. Az még egy élmény volt szintén. Na most bementem oda a zártra, és aztán kiderült, hogy van azért probléma belül, mert az alkohol azért nem múlik el nyomtalanul. Például mondta a doktornő, hogy nyújtsam ki a kezem, ne csinálja, doktornő, járkált a kezem összevissza, szétesett a mancsom, mondja, ne csiklandozzam a tenyerét, mondom, nem csiklandozom, ez egy normális állapot, hogy így jár, és akkor végül is bele voltam kényszerítve ebbe az elvonókúra-szerűségbe. Szóval inkább a kényszerűség, így, hogy a munkahely megszűnt, meg hogy problémás lesz az elhelyezkedés, mert előtte ilyen meg sem fordult a fejembe.

Nekem volt olyan sok jó ismerősöm, aki azelőtt megitta az árvák könnyét, aztán fogta magát, és lemondott. Engem nem hajtott semmi, hogy lemondjak róla, mert egyszerűen félttem, mert rengeteget láttam olyat, aki azt mondta hogy 25 éve már nem iszom, és jöttek rá olyan rohamok, hogy az ember azt hitte, hogy a franc megeszi. Úgy is lehet mondani, hogy én félelemből ittam, mondjuk ez egy hülye kifejezés, de nem tudtam elképzelni, mi lesz, ha nem iszok. Mert én azt tudom, hogyha én kimegyek a Gát utcába, és ledőlök ott a parkba' a másfél literes flaskával, énnekem tíz perc múlva nincsen semmi bajom. De egyszerűen nem mertem elvállalni, hogy mi van akkor, ha nem piázok. És erre most már, hogy ilyen van, elég nagy barom voltam, hogy ezt öt évvel ezelőtt nem próbáltam meg, vagy tízzel, mert talán akkor nem lennék itt. Biztos. Mert abba az időbe, amikor tönkrement a házasság, akkor is már volt fogyasztás rendesen. Ha akkor van az, ami most, ami benne van az agytekervénybe, akkor dizi van, akkor nem beszélgetünk, nem csinállok ilyen bulikat. Szóval ezt úgy kell elképzelni, hogy nap mint nap úgy kell élni, főleg amikor már nem is volt pénz, hogy na most, barátom, kihez kéne menni, hogy a napi dózis meglegyen. Ez olyan, mint a kábítószer, és akkor szúrunk vagy nem szúrunk, van vagy nincs tabletták. És hála Anikónak meg a doktor bácsinak, meg úgy a körülményeknek is, hogy addig-addig szórakoztattak velem, hogy mondom akkor megpróbáljuk.

Már a kórházban, felügyelet alatt meg mertem csinálni. Mert amit mondtam, hogy voltak ilyen elvonási tünetek, marha ronda tud lenni. Lehet, hogy az volt a baj, sőt biztos, hogy rengeteg ilyet láttam, tehát aki előtte kőkeményen ivott, mint a barom, és akkor azt mondta, hogy na most köszönöm nem iszom, és akkor csinált olyan dolgokat, hogy az ember haja égnek állt. Lehet, hogy ez is bennem volt, hogy akkor én is

ilyen barom leszek, mit tudom én. Meg tuti, hogy bennem maradt, amikor meséltem ezeket a halálesetes bulikat, azt mondta, hogy most nem piázok, mert ez is ilyen alkalmi ivó volt, mit tudom én, ivott három hónapig, amíg tartott az összeg, és akkor megint nem ivott két hónapig, és a józan időszakában halt meg szegény. Volt olyan is, aki megitta a pohár bort, lefeküdt és reggel nem kelt föl. De volt olyan, nem egy, nem kettő, hogy a józan időszakában kapta el azt az izét. Szóval érdekes így visszabulizni, de az biztos, hogy erős félelem volt az emberben, nem félelem, gyengeség, hogy mi lesz akkor, ha nincs meg az. Mert most mi van, nincs semmi, kutya bajom, sőt hatszor jobban érzem magam, mint amikor kiraktam a kezem, és karcoltam a doktornőnek a tenyerét.

Akkor ott az úgy alakult, hogy mondták, erős az alkoholfogyasztás, kicsivel nagyobb a májam, kicsivel magasabb a vérnyomásom, kicsivel szürkébb a fejem, mit tudom én. Egy doktornő a Merényiben. Nem arról beszélt, hogy mi lesz akkor, ha én abbahagyom az italt, mennyivel jobban fogom érezni magam, mennyivel jobbak lesznek a leleteim, ha engem megint megvizsgálják, hanem arról mesélt nekem, lehet, hogy meg akart ezzel félemlíteni, hogy a szemem tönkremegy, a fülem nem lesz jó, a májam ekkora lesz, a vesém, a trombocita, és egyre ezt magyarázta. Nekem ne arról beszélgessem, hogy mi lesz akkor, ha megint elkezdek inni, hanem arról beszélgessem, hogy mi lesz akkor, ha nem iszom. Tehát akkor milyen élet vár rám. Mert én azért látok józan embereket is mellettem sétálni, futni, szaladni. De engem az érdekelt, hogy nekem van-e arra esélyem, hogy ugyanolyan legyek, mint a másik vagy a harmadik.

És azt hiszem, itt a kiképzés 5-6 hét, tehát akit beutálnak, úgy 5-6 hét alatt helyre tudják rázni. Na most, nekem szerencsém volt, mert egyértelműen tudták, hogy hajléktalan vagyok, mert akkor nem volt személyi igazolványom, nem volt az utóbbi három évben, valahol elvesztettem. Volt tb-kártyám, meg adókárttyám, azt hiszem más nem volt. A professzor úrral nagyon kellemesen összejöttünk, mert ő teniszezett, és a tenispályát föl kellett vonalazni, és a Merényiben ez divat, hogy aki az addiktológián van, nem a zártosztályon, azok ilyen terápiás munkát csinálhatnak, és akkor megcsináltam az öregnek a tenispályát, aztán azt mondta, hogy innen maga nem megy sehova, hanem itt én őszig teniszezek, és akkor csak jön mindig föl, adom a fizetést, aztán csinálja a tenispályát, és akkor megfordult a fejemben, hogy leszálékoltatom magam. Na most, ahhoz kellett volna valami, de nekem hála Istennek, semmi komoly betegséget nem találtak. Aztán a főorvos asszony, az jópofa volt, mert három hónap múlva megkérdezte, hogy mi újság, József? Hát, mondom, mi legyen, doktornő, mondjon valamit, és akkor ez már felszólítás volt, hogy mit keresek én még ott, mikor kutya bajom nincsen. Ott is voltak szuper betegek, hát rosszabb volt, mint egy kocsmá. Ezen az osztályon amit csináltak, kerítésem ki, piát be, és akkor jó kiszúrtunk a nővérel címmel. Én kérdeztem, hogy akkor mi a francnak vagytok itt. Na és akkor a doktornő mondta, hogy lassan jön az ősz, itt a tél.

Akkor én már nem ittam, áprilisban, húsvét után kerültem be a kórházba.

És az úgy volt, ha nem ittam, akkor nem is kellett a cigaretta. Amikor el volt törve a lábam, otthon voltam, békés családi környezetbe, nem

ittam, mert mondtam, hogy nem kell, a cigarettát nem hagytam abba. És akkor a cigaretta addig-addig szórakozott velem, míg visszaálltam az italra. Tehát akkor mondtam, hogy vagy mind a kettő, vagy egyik sem. És akkor eldobtam a cigarettát, mert mondtam, hogy nekem nem kell, mert azért jöttem be, hogy meggyógyuljak, és nem azért, hogy most ki-megyünk ide a Zsuzsiba, a közértbe, és megiszom a sört vagy veszek egy liter bort. Én mondtam, hogyha már csinállok valamit, akkor komolyan csinálom. És akkor a főorvosasszony kérdezgette, hogy mi újság, akkor mondtam, nézze doktornő drága, kössünk egy üzletet, nincs személyi igazolványom, hadd csináltassak. Abban a pillanatban, ahogy itt megszűnik a betegállomány, megszűnik a munkahely, mert nem akarom lebuktatni, mert a G. Évikével csináltunk egy olyan trükköt, aranyos volt, mindig segített, tehát amíg én bent voltam a kórházba, addig nekem járt a táppénz, mert azt az időt, amit nem dolgoztam le, azt ő utólag, a Pelle úrnak ennyi jópontot adok, kiíratta fizetés nélküli szabadságnak. De azt odaírta a Pelle úr, hogy csak úgy engedélyezi a fizetés nélküli szabadságot, tehát úgy maradhat meg a munkaviszonyom, ha abban a pillanatban, ahogy én kilépek a kórházból, kilépek a cégtől is. Mondtam, rendben van, abban a pillanatban viszontlátásra. Tehát ahogy otthagytam a kórházat, már jövök és leszámolok. És akkor a doktornőnek mondtam, hogy figyeljen ide, nincs semmim, személyit csináltatni kell. Mondom, ha már így megváltoztattak bent, hogy nem piázok, akkor ne menjek már vissza a Mester utcába, ahol a takarítónő nem iszik, azonkívül mindenki, akkor kellene keresni egy normálisabb helyet.

És Anikó segített egy ajánlattal, hogy nyílik egy szálló, és akkor el kell ide jönni beszélgetésre, meg erre-arra, próbál protekciót szerezni. Mondom, jól van, eljövök, és akkor mondtam a doktornőnek, hogy egy hónap a személyi igazolvány, nem tudom, mikor tudok elhelyezkedni úgy, hogy munkahelyet is meg a szállást meg tudom oldani, hadd menjek már olyan helyre, ahol nem piáznak a dolgozók. Mert ki tudja, akkor nem bírnám a munkát, visszamentem volna, és lehet, hogy egy hét múlva elkezdtem volna a piázást.

Váltó-Ház, tervek

Itt is, szóval a mi csoportunk, nem az, hogy dörzsölt piások vagyunk mi már, hanem, az intelligencia az valahol van, mert szerintem buta ember az, aki ezt nem becsüli meg. Mert én is megtehettem volna, hogy mit érdekel engem, berúgunk. Mi a francnak? Azt nem mondom, hogy hawaii dizsi, mert nem egészen úgy van ez, de a sok szar mellett ez még bőven jó. És gondolom, hogy ti ezt kértétek, hogy ez a teljesítési limit, ennyit kell teljesíteni, hogy nekem ide részegen ne gyere be. Nem részegen, úgy ne gyere be, hogy ittál. Na most, aki ezt nem vállalja, az menjen kifelé a csöbe, ott nézze meg a cimboráit, ahogy ott isszák azt a sok szar műanyag limonádét, én is ittam, de most nem kell egyáltalán. És igaz, hogy most már nagyon hidegek voltak, ott alszik az újságos bódénál, vagy mellette. És mondom, a mi brigádunk az szép csendesen fel tudja fogni azt, hogy mit veszített. Mert most például, teljesen mindegy, én

vagy a másik, valahogy felmentünk olyan szintre, nem tudom, a többiek hogy voltak a piás időszakban, de gondolom, aki egy vonaton lakott, ott nem volt háromajtós szekrény, hogy a ruháit vagy cuccait elrakja, vagy amikor még piált is, nem biztos, hogy volt neki nyolc zoknija. De most már egy szintre elért, most már az ágyneműtartóba se fér el lassan a cucc, hát ez a gondolkodásmódban is változás, hogy ha most akkor nekem menni kell, akkor mi lesz? Elmegyek abba' a ruhába', ami rajtam van, a cuccomat fölbe...ák a padlásra, és majd jövök érte, amikor tudok. De akkor hova megyek, hol helyezkedek el, vagy hol lesz valami? Most menjek fapadra? Azt meg nem lehet megcsinálni, hogy elmegyek és szűr-csölök, és amellet csinálom ezt. Más szállóba pedig ezt, hogy nem piázik, nem tudja megcsinálni.

Nem tudom azt mondani, hogy buta emberek, mert szerintem mind-egyik tudja, hogy mit akar, nincs benne az, hogy én most kib...ok velük, hanem tudva tudja, hogy ez a követelmény. Most nem tudom, nincs kizárva, hogy valami oknál fogva felborulna a biológiai rendszer, lehet, hogy holnapután én is azt fogom csinálni, szóval nincs a nagykönyvben megírva, hogy én életem végéig itt maradok absztinensnek. Nincs, mert nem tudom. Ért egy olyan trauma vagy valami olyan szar, keresztbe tesz, hogy nem bírom megállni, de az azért komoly dolog kell, hogy legyen. De mondom ez csak intelligencia kérdése, és szerintem a mi brigádunk ez egy jobb terápiás csoport, azért jó, mert szép kötetlen, van valami kis téma, földobáljuk. Vagy csak leülünk, és megbeszéljük, hogy mi van a Való Világban. Nincs az, hogy arról kell beszélni, hogy mi történt a múlt héten. Megkérdezik, hogy mi baj van, hogy vagy, az egy normál dolog. De ne kelljen hangulatjelentést írni, hogy mi problémám van. Az biztos, hogy nem jó, mert nem az, hogy hangulatemberek vagyunk, piszok könnyen sértődünk, szóval érzékenyebbek. Én például magamról tudom, de észreveszem a másikon is, van amikor egy fél rossz mondat, vagy rossz mondat, és úgy átváltozik a fejed fél másodperc alatt. És észre lehet venni, mert egyből rossz ponton érint. És akkor Jézus Mária, és akkor utána már késő kóstolgatni, hogy ne haragudj. Szóval érzékenyebbek vagyunk egy kicsivel. És az, hogy szociális munkás, nem az, hogy szociális munkás, mert veled közvetlenül elbeszélget az ember, mert a tisztelet így is megmarad. A múltkor a Bélára már majdnem rászóltam, amikor ott kóstolgatott téged, b...ta a csőrömet, hogy mi a f... köze van hozzá tulajdonképpen. Nem tudom, valamivel beléd szúrta, nem is tudom mi volt, és egyfolytában azzal szórakoztatott, és teljes normális szóval elmagyaráztad, hogy téged ez nem zavar, hagyjon békén, de ez meg csak kóstolgatott. De nincs igazad, abszolút nincs igazad. Tehát a viszony a szociális munkás és a lakók között, mert köztünk így normális, baráti, kész, köszönöm szépen, csak hát a rendszerbe elfoglalt helyünk más. Ez most nem megbélyegzés, hogy ilyenek vagyunk.

Hát igen, tervek, azok vannak, az még odébb van. Volt erről szó, ez az egy-két ismerőssel való költözés, ez még úgy megoldható lenne. Al-bérletbe nem szívesen menne az ember. Az ugyanilyen, csak rosszabb. Úgy hogy lakást bérelni, úgy igen.

Én laktam albérletben sajnos. Volt egy külön szobám. Ugyanúgy keresztül jártak rajtam, ott ugyanúgy alkalmazkodni kell, az ugyanolyan,

mint hogy itt bent vagyunk négyen. Nem, én azt már nem tartom megoldásnak. Azt, hogy egy kisebb, egy egész kis lakást, maximum egy személyre elég, kettőre. Volt egy terv, aztán ki tudja, mi lesz még abból. Meg anyagi vonzata van a dolognak. Manapság már nem olcsó az ilyen.

Hát nézd, ez az én biztonsági őri fizetésem, ez változó. Ez attól függ, hogy mennyit dolgozol. Egy lakást bérelni, nem tudom. Mert én úgy számoltam körülbelül, tehát a február, az egy gyenge hónap. Így, hogyha tíz ügyeletet adok most ebben a hónapban, huszonnégy órásat, így össze tudok szedni 70 000 körül, durván. Na most, ha mit tudom én, megugrik, tehát jön vastagabb hónap, akkor tizenöt ügyeletből azért már elmegy 100 000 körül. Na most csináltam én már, amikor ilyen kellemetlen helyzetben voltam, tehát kőkeményen összehúzó magam, nincs az, hogy öltözködöm, ezt veszek, azt veszek, akkor én durván úgy 30 000 Ft-ból megvagyok. De akkor nagyon szűkösén. Na most, keresek olyan 60–70–80 körül, akkor a többit el tudom rakni. De ahhoz, hogy elinduljon egy ilyen lakásbérlet, mert minimum azt mondja nekem a pali, hogy szerződés, mert szerződés nélkül nem érdemes ilyenbe belemenni, kötünk egy szerződést, egy évre ideadja nekem, abból fizessek ki három hónapot. Akkor ahhoz nekem már kell egy kis apró, legyen 2–300 000 Ft minimum, hogy én abból, ha 60-ért kapok lakást, ha kapok, közel sem biztos, akkor ki tudjak fizetni 200 000 Ft-ot, és ne sírjak, hogy nincs semmi. Ehhez kellene olyan kellemes év, hogy tényleg az ember úgy éljen, hogy nem Balaton, meg mit tudom én, hanem összehúzza rendesen magát, és akkor hát ebből a fizetésből, nem tudom meddig tart ez, vagy hogy tart, vagy mint lesz, de ha 40 körül félre lehet rakni esetleg, akkor az egy év múlva 400 000 Ft talán, de akkor éhen pusztulnék. Szóval lehet, de akkor az egy év kőkemény spórolás. Vagy egy évben félrerakni havi 30 000 Ft-ot és akkor lenne év végére 300 000 Ft-om, azzal már talán bele lehet ugrani ilyen butaságba. Mert albérletbe nem, akkor már inkább egy lakás, mert ott mégis saját magam vagyok, azt fogadok, akit akarok, és nem hogy engedélyt kérek, eljöhet-e az ismerősöm vagy a haverom, barátnőm. Szóval vannak ilyenek, de ahhoz idő kell. Jó, most már elmúlt egy év, most lesz a második éve.

Tehát csak úgy szépen ülök, és élem a saját kis életemet, mint a többi normális ember, vagy szociális ivó. Nekem százszor mondták, hogy menjünk el, szociális iszunk. Mit csinálunk? Én szociális ivó vagyok. Mondom, az mit jelent nálad? Hát, hogy ebéd után megiszik egy pohár sört. Mit csinálsz? Hát, ebéd után mit tudom én, megiszik egy pohár sört, vagy egy fröccsöt. Hát mondom ember, akkor én nem ebédeltem, leülök és sörözök. Szóval az én bulimban a baj az volt, hogy én nem úgy ittam, mint ez a szociális akárcicsoda. Egy sörért be sem megyek a kocsmába. Na és, hogy mit akartam már megint ebből összehozni? Hogy az volt az én problémám, hogy én azt nem tudtam megcsinálni, hogy én most iszom egy pohár sört, vagy egy üveg sört, vagy egy pohár bort, és akkor köszönöm szépen, mára nekem elég volt. A, dehogy. Amikor ez elfogyott, akkor keresni kellett egy másikat. Szóval ez sajnos nálam így ment. Amikor elkezdődött az én tortúrám ott Budaörsön, nekem fél liter bor bőven elég volt. Nálam az ivásban az volt a szomorú, hogy szépen módszeresen töltődött föl a szervezetem az alkohollal. Amikor Budaörsről

Háberman: „Ahhoz, hogy elviselje az ember a stresszt, kellett valami oldószert”

költöztünk a külső Mesterbe, onnan a Kerekesbe, akkor a Kerekesből mentünk a Csavargyár utcába, ott mit tudom én, liter, másfél liter naponta. És akkor így módszeresen ittam magam abba a stádiumba, ami a két évvel ezelőtti lett, hogy már a három liter, az símán. Szóval így módszeresen leépuult az ember, és akkor már nem érdekelt semmi, akkor már csak a szürcs. Aztán most már az nem érdekelt, hanem az erő jobbik oldala, és most ez egész érdekes, egész jó. De sajnos idáig el kellett jutni, és miért nem 20 évvel ezelőtt jutottam én idáig? Itt a probléma, mert biztos, nem beszélgetnénk itt. Mert tuti, hogy nem. De sajnos ez így alakult. És a mai napig is, a Dudus, imádom, mert még mindig jó fej a vén kurva, de azt mondja, miért nem, amikor mi váltunk el, '90 környékén? Hogy azt mondja, hogy most bírod, most nem kell? Hát mondom nem, hát mit csináljak. Ha tíz évvel ezelőtt eszembe jut, vagy tizenkettő, milyen érdekes lenne. És igaza volt. Szóval, ha utólag így rájön az ember, de mit csináljak, ha egyszer ez van. Idáig el kellett jutni.

Ez még nagyon kevés ez a két év. Majd úgy egy, vagy még kettő. Addigra már anyagilag is áll úgy az ember, hogy valamit tudjon, valami komolyabbat elrendezni. Mert így, míg helyrerázódik, mert amikor a kórházból kijöttem, mikor? Két éve áprilisban, hát nem volt három gatyám. Még a kórházból hoztam. A lukas farmerom, az megvolt, de aztán azon kívül semmi. Aztán helyre kell jönni, hogy kinézzen valahogy az ember, mégis valami tartása kell, hogy legyen. Dehát majd, még egy olyan erős két év, és akkor talán lesz. Akkor is még csak 52 éves leszek.

Az esettanulmány a BMSZKI 2003-as, esetleírásokra kitűzött pályázatán
különdíjat nyert.